

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 และนโยบายรัฐบาล ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการทั้งภาครัฐ และเอกชน โดยในส่วนของภาครัฐ เน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยสนับสนุนกระบวนการทำงานในภาครัฐ ให้มีความรวดเร็ว โปร่งใส และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการบริหารการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดคุณประโยชน์สูงสุด อันจะส่งผลให้ภาครัฐสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการสนับสนุนภาคเอกชนให้มีความแข็งแกร่งและร่วมกันพัฒนาประเทศให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 อนุมัติในหลักการให้มีการจัดหาพัสดุในรูปแบบการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2545 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ให้มีการเพิ่มวิธีซื้อและจ้างจาก 5 วิธี คือ ตกลงราคา สอบราคา ประกวดราคาพิเศษ และกรณีพิเศษ เป็น 6 วิธี คือ เพิ่มการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2549 คณะรัฐมนตรีประกาศใช้ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ถูกต้อง ใช้อย่างแพร่หลาย โปร่งใส มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ประหยัดงบประมาณแผ่นดิน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น โดยกำหนดให้การจัดหาพัสดุของหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในสังกัด ที่กิจกรรม โครงการ หรือการก่อสร้างมีมูลค่าตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป ให้ดำเนินการตามระเบียบนี้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

การพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่ละรายการสามารถดำเนินการได้โดยคณะกรรมการจัดหาพัสดุของหน่วยงานทำการคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Marketplace Service Provider) ที่ขึ้นทะเบียนไว้โดยกรมบัญชีกลาง มาทำหน้าที่ดำเนินการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) โดยปัจจุบันมีผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจำนวน 12 ราย ได้แก่ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริษัท บีเอส ไคเมนชั่น จำกัด บริษัท พันธวิช จำกัด บริษัท ไอ ซี เอ็น ซีเอสเต็ม จำกัด บริษัท ป็อบ เนทเวอร์ค จำกัด บริษัท ซอฟต์แวร์ลิงค์ จำกัด บริษัท ฟรีอินเตอร์เน็ต จำกัด บริษัท ดาต้า

แมท จำกัด (มหาชน) บริษัท อินเทลลิเจนท์ โซลูชั่น แอนด์เซอร์วิส จำกัด บริษัท นิวตรอน การประมูล จำกัด บริษัท สปซไวร์ จำกัด และบริษัท สวณกุลลาบ เซอราชีล จำกัด (กรมบัญชีกลาง,2551:ออนไลน์) ซึ่งผู้ให้บริการตลาดกลางทางอิเล็กทรอนิกส์ทุกรายสามารถให้บริการแก่หน่วยราชการ ทั้งในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และจังหวัดอื่นได้ทั่วประเทศ

จังหวัดเชียงใหม่ถือเป็นจังหวัดที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เป็นศูนย์กลางของธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยวของภาคเหนือตอนบน เพื่อให้พร้อมในการรองรับความเจริญเติบโตของภูมิภาคและกระจายความเจริญจากกรุงเทพมหานคร ผลจากการพัฒนาเมืองทำให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางด้านการติดต่อสื่อสารคมนาคมและการขนส่ง การพาณิชย์ การเงินและการธนาคาร อุตสาหกรรม เกษตรกรรม มีหน่วยราชการที่กำกับดูแลการพัฒนาเมืองเชียงใหม่จำนวน 127 แห่ง (สำนักงานคลังจังหวัดเชียงใหม่, 2551) โดยมีกิจกรรม โครงการและการก่อสร้างผ่านการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์รวมมูลค่าไม่ต่ำกว่า 6,200,000,000 บาท (สำนักงานคลังจังหวัดเชียงใหม่, 2550) จึงมีบริษัทผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ เข้ามาตั้งสำนักงานสาขาในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการการใช้ระบบประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยราชการ จำนวนถึง 7 ราย ได้แก่ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด(มหาชน) บริษัท บีที โดเมนชั่น จำกัด บริษัท พันธวิช จำกัด บริษัท ไอ ซี เอ็น ซิสเต็ม จำกัด บริษัท คาต้าแมท จำกัด (มหาชน) บริษัท อินเทลลิเจนท์ โซลูชั่น แอนด์เซอร์วิส จำกัด และบริษัท นิวตรอน การประมูล จำกัด (กรมบัญชีกลาง, 2551:ออนไลน์) ซึ่งหน่วยราชการมีอิสระในการพิจารณาที่จะเลือกใช้บริการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์จากผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ทุกรายอย่างเต็มที่ เพื่อให้การจัดหาพัสดุสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความโปร่งใส รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยราชการในอำเภอเมืองเชียงใหม่ เพื่อให้ทราบปัจจัยและปัญหาในการใช้บริการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะเป็นโยบายในการวางแผนปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการและการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยราชการในอำเภอเมืองเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- 1) ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยราชการในอำเภอเมืองเชียงใหม่
- 2) สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการ และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์

1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้และไม่ใช้บริการ ซึ่งประกอบด้วย ผลกระทบหรือบริการ ราคา สถานที่ การส่งเสริมการตลาด บุคลากร ลักษณะทางกายภาพ และกระบวนการ

การประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Auction หมายถึง การจัดหาพัสดุซึ่งเกิดจากการรวมความต้องการจัดซื้อพัสดุในปริมาณมาก (Demand Aggregation) ทำให้คำสั่งซื้อมีวงเงินจัดหาพัสดุสูงจนสามารถจัดการประมูลได้ ราคาของสินค้าที่ทำการประมูลประเภทนี้ จะเกิดจากการเสนอราคาแข่งขันของผู้ขายในแต่ละครั้งด้วยการประมูลผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์

ผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง บริษัทผู้ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการประมูล และเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย รวมทั้งจัดหาผู้ขายสินค้าเพิ่มเติมผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีศูนย์กลางการติดต่ออยู่ที่เว็บไซต์ของผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์

หน่วยราชการ หมายถึง หน่วยงานของรัฐบาลในราชการบริหารส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาค เช่น กระทรวง กรม สำนัก กอง ศูนย์ ฝ่าย งาน จังหวัด อำเภอ หรือหน่วยราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น (หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดรหัสหน่วยราชการ, 2550: ออนไลน์) แต่ไม่รวมถึงรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารหน่วยราชการท้องถิ่น

การพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การจัดหาพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมด้วยวิธีการซื้อหรือการจ้าง แต่ไม่รวมถึงการจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกและควบคุมงาน การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีพิเศษและวิธีการพิเศษที่สามารถทำได้ตามระเบียบอื่น โดยกำหนดให้ผู้เสนอราคาได้เสนอราคาแข่งขันกันเองด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ภายในระยะเวลา และ ณ สถานที่ที่กำหนดโดยไม่เปิดเผยตัวเลขที่มีการเสนอราคา (Sealed Bid Auction)